

ВИДАТНІ ОСОБИСТОСТІ РІДНОГО КРАЮ

Жителям кожного краю - села, міста, району, області – притаманна гордість за свою малу батьківщину, за її трударів, видатних людей у всіх сферах корисної діяльності, за зв'язки з нею прославлених представників свого чи інших народів.

Сумщина - овіяний легендами і славою край, край казкової природи. Тут несуть свої води тихоплинний Псел і кришталева Ворскла, блакитна Сула й прозорий Сейм, пісенна Десна. На Сумщині народився останній кошовий отаман Запорозької Січі Петро Калнишевський, вона дала світові Максима Березовського та Дмитра Бортнянського (композитори), Пантелеймона Куліша, Павла Грабовського, Олександра Олеся, Остапа Вишню (письменники та поети), співаків Бориса Гмирю, Анатолія Мокренка.

Сумщина – батьківщина відомих діячів науки й культури: філософа й критика М.О.Антоновича, філолога О.О.Потебні, астронома О.М.Савича, історика О.М.Лазаревського, педагога Т.Г. Лубенця, бібліографа С.І Пономарьова, живописця й педагога М.І.Мурашка, художника Г.І Нарбута та багатьох інших.

За бойові подвиги в роки Великої вітчизняної війни 192 уродженці області удостоєні звання Героя Радянського Союзу. І. М. Кожедубу це звання присвоєно тричі, П.С.Рибалку, С.А.Ковпаку та С.П.Супруну – двічі.

Турбота про бідних, знедолених, меценатство в галузі освіти, мистецтва, охорони здоров'я були поширені в нашому краї. Харитоненки, Терещенки, Скубенки, Суханови зробили дуже багато для розвитку Сумщини. Ім'ям нашого земляка О.К.Алчевського було названо місто Алчевськ.

Вітчизняна наука також може гордитися досягненнями уродженців Сумщини: геолога й палеонтолога О.О. Борисяка, літературознавця та мистецтвознавця П.М. Попова, ученого в галузі машинобудування

В.О. Добровольського, літературознавця А.П.Шамрая, історика мистецтва Ф.Л.Ернста, педагога і письменника А.С.Макаренка.

Сумщина - батьківщина видатних спортсменів: Володимира Степановича Голубничого, Леоніда Івановича Жаботинського, Володимира Петровича Куца.

Усі ці імена варті нашої уваги, ми повинні знати їх, пам'ятати, продовжувати їх справу. Але сьогодні я хочу нагадати вам ще одне ім'я. Це людина, про яку чули й читали багато, але знають так мало.

Жити - це з повною самозреченістю прорубатися крізь скелю, іншого життя для справжньої людини немає. І жити аби жити, аби день до вечора - недостойно людини. Та й ніхто й ніколи не стелитиме килимових доріжок людству. Усе здобулося, здобувається й буде здобуватися в майбутньому з боєм.

За своє життя він зустрічав і песимістів, і оптимістів. Песимісти переконували, що скільки таємниць не розкриватиме людство, усе одно бродитиме по непроглядно темній кімнаті природи. Оптимістам здавалося, що досить лише переступити поріг тієї кімнати, як усе освітиться й жодного кутка не лишиться для наступних поколінь. Але він не хилився розумом і серцем ні до тих, ні до інших. Він обрав свій шлях. Усі ці слова про нашого славного земляка Михайла Панасовича Лушпу.

« Я не просто любив це місто, я вріс у нього своїм корінням»,- так говорив Михайло Панасович , який десятки років свого життя віддав справі підвищення матеріального, культурного рівня життя, поліпшення житлових і матеріальних умов мешканців міст Сум і Конотопа, створив обличчя сучасного обласного центру (театр ім. М.С. Щепкіна, Театральна площа, адміністративна споруда на площі Незалежності, меморіал Слави, парк «Казка», дитячі садки, школи, сквери та фонтани й сотні, тисячі троянд). Про

свою роботу в місті Михайло Панасович говорив: « У Сумах немає жодного будівництва, де б не було моїх нервів. Перше, що творив , - це міське телебачення, запустив міський тролейбус, очисні споруди, мости. Увесь час потрібно було щось діставати.

Наприклад, для парку знадобилася цегла. У Москві не дають, знайшли у Ризі, але й там для України не дали.

«Аж ось дзвонить секретар Гомельського міськкому партії та просить два промислові насоси для свого міста. То я в нього сто тисяч цегли на насоси й обміняв. Та доки останній вагон не відвантажили, насоси не віддавав. Коли я прийшов у міськком партії, у Сумах було шість гектарів насаджень, а ми позводили паркани довкола державних установ, довівши зелену зону до 196 гектарів. Позасаджували все трояндами. Кожного квітня купували у Ризі 100-150 тисяч кущів. Вийшло всього на кожного мешканця по 3 кущі, а на кожному кущі - 10-15 квіточок».

Своєрідним закликком до всіх на, жителів м. Суми 21 століття, звучать слова цієї прекрасної людини: «Містом повинні займатися всі. Для того, щоб воно було чистим та охайним, потрібно кожному докладати зусиль. Місто потрібно любити так, як я його любив і люблю».

Михайло Панасович став взірцем працездатності, професіоналізму та людяності. Він завжди виконував свої обіцянки. Підлеглі знали його як суворого начальника, але водночас і людину веселої вдачі. Саме за ці якості М.П. Лушпу цінували, любили та поважали.

Традицію піклуватися про людей продовжили члени сім'ї Михайла Панасовича. Дружина, Зінаїда Федорівна, 39 років свого життя віддала лікувальній справі. Працюючи лікарем-педіатром, здобула глибоку повагу й любов сумчан. Син, Олександр Михайлович, після закінчення в 1971 році Київського медичного інституту довго працював хірургом клінічної лікарні №22 м. Києва.

Сумчани, пам'ятаючи діяльність М. Лушпи, виступили з ініціативою назвати одну з вулиць міста його іменем, на вічну пам'ять про людину-

легенду на будинку , де мешкав Михайло Панасович, було відкрито меморіальну дошку . А в Сумській загальноосвітній школі I-III ступенів № 23 м. Суми за ініціативою директора Педяш. Н.О., учительського та учнівського колективів розпочата робота по створенню музею М. Лушпи . Нині там зберігаються документальні матеріали про життя й працю цієї людини, творчі роботи школярів (поезії, розповіді, відгуки). Учителі школи широко використовують зібрані матеріали на уроках української мови та літератури, історії, краєзнавства, проводять години спілкування, виховуючи в учнів почуття патріотизму, людяності та відповідальності за доручену справу.

Закінчити свій виступ хочеться словами М. Лушпи, які можуть стати девізом для кожної небайдужої людини: «Любіть, шануйте свою землю, свій рідний край , де кожна споруда, кожна пам`ятка - це частка нашого з вами життя, наша історія»